

K E N D E L S E

Dansk Byggeri
(advokat Johan Iversen Møller, København)

mod

Aabenraa Kommune
(advokat Jens Jepsen, Aabenraa)

Ved udbudsbekendtgørelse nr. 2013/S 140-243902 af 19. juli 2013 udbød Tønder Kommune på vegne af Sønderborg, Tønder og Aabenraa kommuner som begrænset udbud efter direktiv 2004/18/EF (udbudsdirektivet) en kontrakt om drifts- og vedligeholdelsesarbejder samt tilsynsopgaver på landeveje (klasse 1 og 2 veje). Kontrakten var opdelt i delaftaler – entrepriser – for hver kommune. Kontraktens samlede anslåede værdi var 112 mio. kr. Fristen for afgivelse af tilbud var fastsat til den 5. november 2013. Det blev endvidere oplyst, at ”Entreprenørafdelingerne i Sønderborg, Tønder og Aabenraa agter at afgive kontrolbud”. Denne klage vedrører delaftale 3 ”Vejvedligeholdelse Aabenraa Kommune”, hvis anslåede værdi var 34 mio. kr., og omfattede ca. 300 km veje.

Tildelingskriteriet var ”laveste pris”.

For så vidt angår Aabenraa Kommune blev der afgivet følgende tilbud:

Arkil Vejservice A/S	8.551.729,00 kr.
NCC Roads A/S	9.339.831,84 kr.

Kontrolbuddet fra Entreprenørgården viste en tilbudssum på 6.867.817 kr.

Ved tildelingsbeslutning af 6. november 2013 meddelte Aabenraa Kommune, at "[r]esultatet af vurderingen af tilbuddene på drifts- og vedligeholdelsesarbejder i Sønderborg, Tønder og Aabenraa Kommuner foreligger nu. Det er af de pågældende tre kommuner besluttet at indgå aftale med:...". I relation til entreprisen for Aabenraa Kommune var Entreprenørgården herefter angivet som den vindende tilbudsgiver.

Sagen må forstås således, at Aabenraa Kommune herefter annullerede udbuddet for så vidt angår den entreprise, som vedrørte denne kommune.

Den 30. april 2015 indgav Dansk Byggeri klage til Klagenævnet for Udbud over Aabenraa Kommune.

Klagen har været behandlet på skriftligt grundlag.

Dansk Byggeri anførte i klageskriftet, at det som udgangspunkt vil være lovligt at annullere et udbud med den begrundelse, at kommunens kontrolbud var billigst eller bedst, forudsat imidlertid at kontrolbuddet er beregnet korrekt i henhold til kontrolbudsbekendtgørelsen.

Klagenævnet har herefter forstået klagen således, at Dansk Byggeri har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1

Klagenævnet skal konstatere, at Aabenraa Kommune har handlet i strid med bekendtgørelse nr. 607 af 24. juni 2008 om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud (kontrolbudsbekendtgørelsen) § 2, jf. § 3, ved

(a) at have udfyldt tilbudslisten uden at tage højde for de samlede langsigtede omkostninger ved den udbudte opgave, idet tilbudslisten alene er udfyldt ved træk fra kommunens database med historiske værdier på tilsvarende opgaver,

(b) ikke at have taget højde for de 11 medarbejdere, som ifølge udbudsbetingelserne skulle virksomhedsoverdrages,

(c) uberettiget at have fratrullet en post vedrørende maskinindtægt på 8.380.612 kr. i beregningen, jf. bilag 7, dokument nr. 20, side 1,

(d) ikke at have taget højde for de konkrete juridiske betingelser for udbuddet samt de i udbuddet gældende krav til kvaliteten af opgavens udførelse samt i udbuddet krævede kontrolforanstaltninger,

(e) ved at inddrage kommunens udførelse af lignende opgaver for Aabenraa Kommune, da det er uden betydning for kommunens beregning af kontrolbuddet, når antagelsen ikke er faktisk underbygget af kommunens kontrolbuds-beregning,

(f) at have beregnet de i tilbuddet anvendte enhedspriser ud fra en gennemsnitlig mandetimepris for hele driftsenheden, uden derved at tage højde for de forventede omkostninger, der er forbundet med den konkrete udbudte opgave og uden at sondre mellem direkte og indirekte omkostninger,

(g) at have beregnet de i tilbuddet anvendte enhedspriser ud fra en gennemsnitlig maskintimepris for hele driftsenheden for den pågældende type maskine, uden derved at tage højde for de forventede omkostninger, der er forbundet med den konkrete udbudte opgave, og uden at sondre mellem direkte og indirekte omkostninger,

(h) fejlagtigt at have fratrullet en post vedrørende maskinindtægt på 8.380.612 kr. ved beregningen af mandetimeprisen, jf. bilag 7, dokument nr. 20, hvorved mandetimeprisen sænkes uretmæssigt på grund af indtægt fra maskindriften.

Påstand 2

Klagenævnet skal konstatere, at Aabenraa Kommunes sletning af central dokumentation for, hvordan kontrolbuds-beregningen er foretaget, udgør en selvstændig overtrædelse af kontrolbudsbekendtgørelsen, idet kommunen derved har handlet i strid med kontrolbudsbekendtgørelsens grundlæggende principper om gennemsigtighed og dokumentationspligt.

Påstand 3

Klagenævnet skal konstatere, at Aabenraa Kommune har handlet i strid med offentlighedslovens regler om aktindsigt, ved at have unddraget de med

klagesvarskriftet fremlagte C-F fra den fulde aktindsigt, som blev meddelt Dansk Byggeri ved e-mail af 13. februar 2014.

Aabenraa Kommune har nedlagt påstand om, at klagen ikke tages til følge.

Sagens nærmere omstændigheder

I udbudsbetingelserne af september 2013 er anført følgende:

”Arbejdet udbydes i henhold til EU’s tjenesteydelsesdirektiv.”

Udbudsbetingelserne omfatter bl.a. en række særlige betingelser og særlige arbejdsbeskrivelser. Parterne har ikke under sagen henvist til udbudsbetingelserne.

Aabenraa Kommune har i svarskriftet om Entreprenørgården oplyst:

”I forbindelse med kommunalreformen i 2007 blev entreprenørgården dannet. Virksomhedens formål var at vedligeholde en del af kommunens veje, grønne områder mm.

Ved entreprenørgårdens start 1. januar 2007 overtog den samtlige medarbejdere og materiel som havde været ansat og anvendt i de tidligere nu ved kommunalreformen sammenlagte kommuner.

Der fulgte ingen penge eller budget med udskillelsen, men en fyldt ordrebog så virksomheden selv kunne tjene sine penge.

Økonomisk har entreprenørgården i alle årene været selvforsynende og har ikke fået tilført kapital fra kommunen.

Et evt. overskud i virksomheden tilføres derimod løbende kommunen.

I 2009 besluttede Byrådet i Aabenraa Kommune, at entreprenørgårdens opgaver skulle konkurrenceudsættes, ...

Siden 1. januar 2010 har entreprenørgården anvendt sit eget økonomistyrings program (Brugerdatabaser) som kommunen ikke har adgang til eller indsigt i.

Beslutningen om at anvende eget program er blandt andet truffet med baggrund i, at private aktører ikke skal få den mistanke, at der foregår

interne økonomiske transaktioner/overførsler/glidninger imellem kommunen og entreprenørgården.

I den forløbne periode har entreprenørgården gennemgået en voldsom udvikling.

På medarbejdersiden er der gennemført en større tilpasning siden opstarten af virksomheden. Det har således været nødvendigt at sige farvel til ca. 70 medarbejdere, og der er på nuværende tidspunkt ca. 40 fastansatte i virksomheden.

Når nye maskiner anskaffes skal kapitalen hertil være til stede i enheden, der kan ikke forventes tilskud fra kommunens side.

Maskinerne erhverves kontant, idet det ikke er muligt at låne eller lease.

Der føres et særskilt regnskab for hver maskine, som bl.a. indeholder reparationer, brændstof, afskrivninger, vægtafgift og indtægter.

Det tilstræbes, at der er balance imellem indtægter og udgifter for den enkelte maskine, men da udnyttelsesgraden på den enkelte maskine er afhængig af, om opgaver bestilles af Kommunen, er indtægterne naturligvis svingende fra år til år.

De variable udgifter stiger med øget udnyttelse, men især reparationsposten kan svinge meget og kan være svær at budgettere korrekt.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at en af årsagerne til at entreprenørgården i et vist omfang kan udføre opgaverne billigere end private konkurrenter, skyldes formentlig, at entreprenørgården har mange tilsvarende opgaver i kommunen.

Licitationen i nærværende sag omfatter alene de største veje i kommunen, hvorimod alle de øvrige veje og parker i forvejen vedligeholdes af entreprenørgården.

Entreprenørgårdens omkostninger vil derfor alt andet være lavere, idet omkostninger til at flytte medarbejdere og maskiner vil være lavere og effektiviseringsgraden højere.

Endelig skal det bemærkes, at nærværende licitation omfatter ca. 300 km, ud af de ca. 1.600 km som entreprenørgården vedligeholder i alt.

...”

Dansk Byggeri har i replikken heroverfor præciseret:

”Ad Entreprenørgården

Entreprenørgården er ikke en selvstændig virksomhed, men en del af forvaltningen i Aabenraa Kommune. Som sådan er Entreprenørgården ikke i juridisk forstand en selvstændig enhed.

Entreprenørgårdens drift finansieres ved betaling fra andre enheder underlagt forvaltningen i Aabenraa Kommune efter takster fastsat af indklagede selv. Det er derfor misvisende, når det i klagesvarskriftet anføres, at Entreprenørgården i alle årene har været selvforsynende. Som det fremgår af bilag H, havde Entreprenørgården i 2014 samlede indtægter på kr. 44.170.397,95, hvoraf alene 0,5 % stammer fra eksterne kunder. Som det fremgår af bilag H, side 1, består indtægterne i høj grad af interne kontrakter til en fast pris.

...”

Ved brev af 15. november 2013 anmodede Dansk Byggeri om fuld aktindsigt i kommunens kontrolbud, herunder samtlige dokumenter og beregninger. Kommunen fremsendte ved brev af 27. november 2013 herefter forskelligt materiale. Ved mail af 2. december 2013 klagede Dansk Byggeri til kommunen over den manglende aktindsigt. Aabenraa Kommune fremsendte efterfølgende ved brev af 9. december 2013 yderligere materiale.

Dansk Byggeri indbragte den 13. januar 2014 spørgsmålet om fuld aktindsigt for Klagenævnet for Udbud, hvorefter Aabenraa Kommune den 13. februar 2014 efterkom anmodningen om fuld aktindsigt ved fremsendelse af materialet [fremlagt som bilag 7], hvoraf fremgår, at kommunen har lavet sit kontrolbud ved at udfylde den samme tilbudsliste, som har været brugt i udbuddet af opgaven.

Ved mail af 28. februar 2014 meddelte Dansk Byggeri klagenævnet, at Dansk Byggeri trak klagen tilbage. Samme dag meddelte klagenævnet Aabenraa Kommune og Dansk Byggeri, at aktindsigtsagen herefter var sluttet i klagenævnet.

Dansk Byggeri anmodede efterfølgende Deloitte om at gennemgå materialet for at konstatere, om Aabenraa Kommunes beregning var i overensstemmelse med kontrolbudsbekendtgørelsen. Ved gennemgangen fandt Deloitte, at der manglede dokumentation for en række forhold. Deloitte's rapport blev fremsendt til Aabenraa Kommune ved brev af 24. november 2014, og Aabenraa Kommune fremsendte ved mail af 8. december 2014 sine bemærkninger til den udarbejdede rapport.

Af kommunens bemærkninger fremgår bl.a.:

”Enhedspriserne i tilbudslisten er beregnet ved udtræk fra vores database med historiske bogførte værdier på tilsvarende opgaver og derefter interpoleret og omregnet med den fremtidige timepris.”

Den 19. december 2014 anmodede Dansk Byggeri Aabenraa Kommune om at oplyse, hvilke værdier der er trukket fra den historiske database, og dernæst at give fuld aktindsigt i den beregning, der måtte være foretaget for at omregne værdierne til tilbudslistens enhedspriser. Kommunen efterkom ikke anmodningen.

Aabenraa Kommune har under klagenævnssagen oplyst, at de beregninger, der ligger til grund for Entreprenørgårdens udfyldelse af tilbudslisten, er indtastet på lommeregner og derefter slettet.

Bilag 7, dokument 20, lyder som følger:

entreprenørgården

	samlede omkostninger 2011	fremskrivninger 3,50%	mindre / øget omkostninger	estimeret omkostninger 2014
<u>udenfor lokalt budget</u>				
løn mm til centraladministration	238.075			246.418
andele til rådhuset	6.699			6.934
forrentning maskiner	108.000			111.785
afskrivning maskiner	2.000.000			2.070.093
forrentning driftskapital	0			0
husleje kliplev	734.687			760.435
garantistillelse				10.000
<u>i alt udenfor lokalt budget</u>				<u>3.205.666</u>
<u>indenfor lokalt budget, tal er fra brugerdata 2012</u>		2,0%		
maskinudgift excl anskaffelser	6.773.735		677.374	6.231.732
maskinindtægt	-8.962.773		-896.277	-8.380.612
maskinsalg	-4.135.125		3.000.000	-1.280.048
maskin anskaffelser under 100.000 kr	1.445.460			1.496.119
løn	14.789.518			15.048.680
alle øvrige driftsudgifter	1.961.393			2.030.133
<u>i alt indenfor lokalt budget</u>				<u>15.146.005</u>
<u>udgift i alt</u>				<u>18.351.671</u>
salgbare timer				54024
<u>timesats</u>				<u>340</u>

Parternes anbringender

Ad påstand 1

Dansk Byggeri har overordnet gjort gældende, at kontrolbuddet og den beregning, der ligger til grund for kontrolbuddet, i sin helhed er reguleret af kontrolbudsbekendtgørelsens bestemmelser, og at kommunen derfor har været forpligtet til at overholde kontrolbudsbekendtgørelsens bestemmelser i sin helhed. Dansk Byggeri har ikke en egentlig dokumentationspligt i forhold til, at kontrolbudsbekendtgørelsen er overtrådt, men skal alene sandsynliggøre dette.

Om de enkelte elementer, der er sammenfattet i påstand 1, har Dansk Byggeri gjort gældende:

Ad påstand 1(a)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at kommunens tilbudsliste er udfyldt med enhedspriser beregnet på baggrund af udtræk fra kommunens database med historiske bogførte værdier på tilsvarende opgaver, som efterfølgende er interpoleret og omregnet til den fremtidige beregnede timepris. Dette har kommunen selv oplyst. Der er ikke dokumenteret sammenhæng mellem de beregnede udgifter ved Entreprenørgårdens drift og samtlige udfyldte poster i tilbudslisten. Dansk Byggeri har i den forbindelse henvist til beregningen af en timesats i bilag 7, dokument nr. 20, som resulterer i en timepris på 340 kr. Ifølge kontrolbudsbekendtgørelsens § 3 skal kommunen udfylde tilbudslisten med udgangspunkt i en beregning af faktiske udgifter knyttet til løsningen af den konkrete opgave. Den udfyldte tilbudsliste må ikke være udtryk for Entreprenørgårdens listepreiser, dvs. de priser Entreprenørgården er forpligtet til at benytte i forretningsmæssig sammenhæng ved lovligt salg af lejlighedsvis overskudskapacitet.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at databasen ligger til grund for de udførte beregninger og interpoleret for at ramme den korrekte enhedspris. Der er således taget udgangspunkt i en kendt omkostning fra en database. De beregnede udgifter er beregnet ud fra udtræk fra tilsvarende opgaver og forventninger til fremtiden. Kommunen har bestridt, at der ikke er sammenhæng mellem de beregnede udgifter. Kommunen har ikke gemt mellemregningerne. Af bilag 7, dokument nr. 20, fremgår, hvilke omkostninger der

indgår i mandetimeprisberegningen, idet der er anført økonomi inden for budget på 15.146.005 kr. og økonomi uden for budget på 3.205.666 kr. Kommunen har illustreret med to eksempler (skraldespandstømning og hegnsklipping), hvorledes udregningerne er foretaget, herunder vist, hvilke faktorer der er indregnet. Kommunen har bestridt anbringendet om overskudskapacitet.

Ad påstand 1(b)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at Entreprenørgården er forpligtet til at tage højde for de udbudte vilkår. Kommunen har begået en fejl ved ikke at forholde sig til personaleoverdragelsen i kontrolbuddet.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at beregningerne tager udgangspunkt i, hvad lignende opgaver erfaringsmæssigt koster, og ikke hvad den tidligere entreprenør oplyste. Det er ved beregningerne antaget, at de medarbejdere, entreprenøren evt. skulle overtage fra den tidligere entreprenør, havde samme arbejdssevne og økonomi som Entreprenørgårdens egne.

Ad påstand 1(c)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at andre opgaver er irrelevante i forhold beregningen af kontrolbuddet. Overskud fra andre opgaver, såsom salg af overskudskapacitet, vil påvirke kontrolbudsberegningen ved at trække gennemsnitskostprisen ned.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at det alene er differencen mellem maskinudgifter og maskinindtægter, som har haft indflydelse på timesatsen.

Ad påstand 1(d)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at kommunen ikke har taget højde for de konkrete juridiske betingelser for udbuddet og de krav til kvalitet og kontrol, som var krævet under udbuddet.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at påstanden er diffust formuleret.

Ad påstand 1(e)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at det er uden betydning for kommunens kontrolbudsberegning, om Entreprenørgården allerede er til stede i Aabenraa Kommune og udfører tilsvarende opgaver i kommunen, idet en sådan antagelse ikke ses at være faktuel underbygget af kommunens kontrolbudsberegning.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at det vil være dyrere for en entreprenør at udføre en opgave, når den ligger langt fra entreprenørens base. Det vil modsat være forbundet med færre omkostninger og dermed billigere for en entreprenør, når maskinerne og mandskabet ”bor lige rundt om hjørnet” i forhold til den opgave, som skal udføres.

Ad påstand 1(f)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at opgørelsen i bilag 7, dokument nr. 20, side 1, ikke er en opgørelse over udgifter forbundet med driften af Entreprenørgården, men derimod en balance over udgifter og indtægter. Timesatsen er udtryk for et gennemsnit for, hvad en salgbar time skal sælges til, for at driften af Entreprenørgården er i balance, men udtrykker ikke, hvad den forventede udgift til driften på den konkrete opgave er. Kommunen har ikke forholdt sig til lønudgiften ved udførelsen af den konkrete opgave, men derimod fastsat en gennemsnitlig mandetime baseret på personel tilknyttet Entreprenørgården. Kommunen har derfor ikke overholdt kontrolbudsbekendtgørelsens § 3, idet de direkte omkostninger og indirekte omkostninger ikke er omfattet af kontrolbudsberegningen. Dansk Byggeri har også henvist til vejledning nr. 32 af 24. juni 2008 om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at der er taget højde for direkte og indirekte omkostninger i beregningerne af enhedspriserne. Af bilag 7, dokument nr. 20, fremgår, hvilke omkostninger der er medtaget under posten ”uden for lokalt budget” og posten ”inden for lokalt budget”. Interne administrationsomkostninger til Entreprenørgården er medtaget i posten ”alle øvrige driftsudgifter”. Lønudgifter til ledelse og administration på Entreprenørgården er medtaget i lønudgiften. Der er anvendt en gennemsnitsbetragtning, hvilket er den mest korrekte beregningsmodel. Mandetimeprisen er beregnet ud fra et gennemsnit ud fra hele Entreprenørgården med baggrund i erfaringstal fra vundne licitationer samt lignende opgaver i virksomheden. Gennemsnitsprisen er beregnet ud fra ledelseserfaringer, lokal

viden, lokalt udførte opgaver, databaseudtræk og forventninger til fremtiden. Dette er i overensstemmelse med kontrolbudsbekendtgørelsen samt mere fair og præcist, end hvis prisen var beregnet efter vejledningen.

Ad påstand 1(g)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at taksten for hver maskine er fastsat forskellig fra maskine til maskine og ikke tager højde for den konkrete opgave. Kommunens beregning er således ikke baseret på et skøn over de faktiske omkostninger ved opgavens udførelse, men derimod kommunens indtægter ved udførelsen af lignende opgaver, som igen er baseret på gennemsnitstakster gældende for hele driftsenheden Entreprenørgården fordelt på henholdsvis mandetimer og gennemsnitstakster og fastsat med det formål at sikre, at den samlede drift af Entreprenørgården er i balance. Kommunens beregning overholder således ikke kontrolbudsbekendtgørelsen. [*Dansk Byggeris gennemgang af kommunens regneeksempel gengives ikke*].

Aabenraa Kommune har henvist til det, der er anført ad påstand 1(f). Herudover har kommunen anført, at der i forbindelse med udførelsen af den omhandlende opgave for 2014 er anvendt mere end 100 forskellige maskiner, hvorfor den præcise beregningsmetode for denne komplekse opgave er en gennemsnitsberegning.

Ad påstand 1(h)

Dansk Byggeri har gjort gældende, at Entreprenørgårdens særskilte regnskaber for de enkelte maskiner tydeliggør, om den pågældende maskine generer et overskud, underskud eller balancerer. Det samlede resultat af Entreprenørgårdens maskinpark indgår i den foretagne beregning af mandetimeprisen, som, jf. bilag 7, dokument nr. 20, er beregnet til 340 kr. Dansk Byggeri har i den forbindelse henvist til kommunens besvarelse af provokation 3 i svarskriftet, hvor det bl.a. er anført:

”Udgift og indtægt til maskiner er medtaget i regnearket, idet differencen i maskinøkonomien bliver finansieret via mandetimesatsen. Hvis beløbene ikke var medtaget ville differencen imellem beløbene resultere i et forkert budget/regnskab.”

I beregningen af timeprisen indgår således posten maskinindtægt under punktet ”inden for lokalt budget” med et estimeret overskud for 2014 på 8.380.612 kr. Posten udgøres af det overskud eller underskud, der samlet set er på Entreprenørgårdens samlede maskinpark. De anvendte enhedspriser for hver enkelt maskine i maskinparken, som i øvrigt er udokumenterede, får således også betydning for den mandetimepris, som kommunen er gået ind med i det konkrete udbud. Jo større et overskud, Entreprenørgårdens samlede maskinpark præsterer, jo lavere en gennemsnitlig mandetimepris kan kommunen beregne.

Bilag 7, dokument nr. 20, er en balance mellem udgifter og indtægter, hvor mandetimeprisen er udtryk for differencen mellem udgifter og indtægter fra maskindriften. Som det fremgår af dokumentet, er der et stort overskud på maskindriften, som derved påvirker mandetimeprisen. Overskuddet fra maskindriften er tilvejebragt gennem indtægter fra arbejder for kommunen, som afregnes efter fastsatte takster. Sådanne indtægter fra maskindriften på andre opgaver er ikke relevante for kontrolbuds-beregningen af, hvad en mandetime koster ved udførelsen af den konkrete opgave.

Den fejlagtige inddragelse af maskinindtægter ved beregning af mandetimeprisen får særlig indflydelse ved beregning af omkostninger på poster i tilbudslisten, som i overvejende grad ikke kræver brug af maskiner, men derimod en arbejdsindsats fra personel. På sådanne poster bliver beregningen baseret på bilag 7, dokument nr. 20, forkert, fordi prisen bliver påvirket i nedadgående retning af den betydelige indtægt på maskindrift, som Entreprenørgården har på andre opgaver.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at det, der påvirker mandetimeomkostningerne, er forskellen imellem indtægter og udgifter. Dansk Byggeri er af den fejlagtige opfattelse, at det alene er indtægterne på de ca. 8,0 mil. kr., der har indflydelse. De samlede udgifter og indtægter til maskiner er tæt på at være i balance.

Kommunen har endvidere opstillet følgende eksempel til forståelse af kommunens synspunkt:

”En mand har en opgave ved en kunde. Opgaven tager en time og manden skal udover ham selv bruge en maskine. Når timen er omme har han

brug for 400 kr. for at kunne dække sine omkostninger, manden er ikke interesseret i et overskud men kun en balance.

Manden vil gerne styre sine maskinindtægter og har derfor en lomme til maskinindtægter og en lomme til hans løn.

Den første dag lægger han 200 kr. i maskinlommen og 200 kr. i lønlommen totalt får han 400 kr. og kan netop dække sine udgifter på 400 kr.

Den næste dag vil han gerne øge maskinindtægterne og lægger 300 kr. i denne lomme. Men, da han kun har brug for 400 kr. til at dække sine udgifter lægger han 100 kr. i mandlommen. Manden er lige fattig / rig i begge tilfælde, men hvis man kun fokusere på en af lommerne er der selvfølgelig en forskel i virkelighedsopfattelsen.”

Ad påstand 2

Dansk Byggeri har gjort gældende, at der gælder et generelt gennemsigtighedsprincip for kontrolbud, som forpligter den myndighed, der beregner et kontrolbud, til at gemme beregningerne, med henblik på, at beregningerne efterfølgende kan gøres til genstand for en granskning i Klagenævnet for Udbud.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at kommunen ikke har slettet oplysninger, men blot ikke gemt dem. Der er ikke pligt til at opbevare oplysningerne.

Ad påstand 3

Dansk Byggeri har gjort gældende, at Aabenraa Kommune på trods af, at kommunen tidligere havde meddelt klageren og Klagenævnet for Udbud, at der er givet fuld aktindsigt i kontrolbudsregningen, sammen med klagesvarskriftet har fremlagt nyt bilagsmateriale, som er indgået i kommunens kontrolbudsregning. De fremlagte bilag C-F er således ifølge det af kommunen rekonstruerede regneeksempel indgået i beregningen af kontrolbuddet og burde således have været omfattet af det materiale, som tidligere er fremsendt i forbindelse med anmodningen om aktindsigt i kontrolbuddet.

Aabenraa Kommune har gjort gældende, at bilag C-F netop er produceret efterfølgende og indeholder rekonstruerede beregninger. De har derfor ikke skullet udleveres i forbindelse med aktindsigtssagen.

Retsgrundlaget:

Kommunestyrelseslovens § 62 d blev indsat ved lov nr. 224 af 8. april 2008 og har følgende formulering:

”Velfærdsministeren [nu Social- og indenrigsministeren] kan fastsætte regler om beregning af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave, som kommunen beslutter at sende i udbud, (kontrolbud) og om afgivelsen af kontrolbud.

Stk. 2. Velfærdsministeren kan fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende kommunens overtrædelse af regler fastsat i medfør af stk. 1.”

I de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. 19 af 28. november 2007 står bl.a.:

”1. Lovforslagets hovedindhold

Efter lovforslaget bemyndiges velfærdsministeren til at fastsætte nærmere regler om kommuners og regioners beregning af omkostningerne ved kommunens eller regionens egen udførelse af en opgave, kommunen eller regionen har besluttet at sende i udbud, (beregning af kontrolbud) og om afgivelsen heraf.

Denne del af lovforslaget er en udmøntning af regeringens og KL's aftale fra 2006 om kommunernes økonomi for 2007 og skal ses i sammenhæng med den målsætning om øget konkurrenceudsættelse af kommunale opgaver, som parterne i den forbindelse nåede til enighed om. Der henvises til pkt. 2 i de almindelige bemærkninger.

...

2. Regler for beregning og afgivelse af kontrolbud

Efter regeringens opfattelse er det vigtigt, at der kommer mere konkurrence i den offentlige sektor, og at der bliver reel og gennemsigtig konkurrence mellem det offentlige og de private leverandører. Øget konkurrenceudsættelse skal ses som et instrument, der kan bidrage til at få mere for pengene i den offentlige sektor. Efter regeringens opfattelse er det afgørende, at opgaverne løses bedst og billigst, ikke om leverandøren er

offentlig eller privat. Der skal derfor være en fair konkurrence mellem det offentlige og de private leverandører. Med de nye, større kommuner er der skabt et bedre grundlag for konkurrenceudsættelse.

Regeringen og KL har derfor indgået en aftale om mere konkurrenceudsættelse i kommunerne. Det fremgår således af aftale af 12. juni 2006 mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2007, at regeringen og KL er enige om, at en større del af de kommunale opgaver skal konkurrenceudsættes, idet kommunerne frem til 2010 skal øge andelen af opgaver, som konkurrenceudsættes, fra 20 pct. til 25 pct. af opgaverne. Som led i aftalen drøfter og iværksætter regeringen og KL inden for mål- og rammestyringen en række initiativer, som understøtter kommunerne i at realisere målsætningerne om øget konkurrenceudsættelse, og som skaber øget gennemsigtighed og fair vilkår for konkurrencen. Aftalen skal således ses som en ambitiøs målsætning for at øge konkurrenceudsættelsen i kommunerne.

KL og regeringen er som tilkendegivet i aftalen enige om løbende at drøfte, om eksisterende regulering, der skønnes at være overflødig eller uhensigtsmæssig, kan fjernes eller ændres. Regeringen har på den baggrund fremsat forslag om og opnået Folketingets tilslutning til at afskaffe udfordringsretten med virkning fra den 1. juli 2007, jf. § 1, nr. 7, i lov nr. 510 af 6. juni 2007.

Aftalen udmønter samtidig initiativet i regeringens globaliseringsstrategi om »Stærkere konkurrence om kommunale og regionale opgaver«. Ifølge dette initiativ skal kommunerne og regionerne – på linie med staten – have pligt til med passende mellemrum at udbyde en række opgaver, som vurderes som udbudsegnede, og der skal i tilknytning hertil laves regler for beregning af kontrolbud ligesom på det statslige område.

På den baggrund foreslår regeringen i dette lovforslag, at velfærdsministeren bemyndiges til at fastsætte regler for kommunens beregning af kontrolbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (den foreslåede § 62 d, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse). Forslaget skal endvidere ses i lyset af, at der i dag alene er vejledende regler på området, som findes i »Vejledning om omkostningskalkulationer«, som fremgår af kapitel 9 i »Budget- og regnskabssystem for kommuner«. Vejledningen har ikke været tilstrækkelig til at undgå, at der fra tid til anden har været kritik, klagesager om unfair konkurrence m.v. Bl.a. i lyset af denne kritik og i forståelse med KL gives der derfor velfærdsministeren bemyndigelse til at fastsætte egentlige regler for beregning af kontrolbud. Målet er at sikre øget gennemsigtighed og fair vilkår for konkurrencen mellem kommuner og private leverandører.

Bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte regler, der som anført vil tage udgangspunkt i de eksisterende vejledende regler, der er indeholdt i »Vejledning om omkostningskalkulationer«. Dette indebærer, at beregning af kontrolbud skal ske med udgangspunkt i alle opgavens gennemsnitlige langsigtede indtægter og omkostninger. Den nærmere fastlæggelse af reglerne vil ske efter drøftelse i Budget- og regnskabsudvalget under Velfærdsministeriet og i arbejdsgruppen om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne.

Herudover er det hensigten med lovforslaget at bemyndige velfærdsministeren til at opstille enkelte generelle regler ved kommunernes afgivelse af kontrolbud. Bl.a. skal det fremgå af en udbudsopgave, hvis der planlægges afgivet kontrolbud. Herudover vil det blive fastlagt, at kontrolbud skal foretages på samme vilkår som ved afgivelse af eksterne bud og som specificeret i udbudsmaterialet. Endelig skal der sikres en personel adskillelse mellem udarbejdelsen af kontrolbud og vurderingen af de indkomne tilbud svarende til det, der efter § 10, stk. 6, i cirkulære nr. 159 af 17. december 2002 om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver gælder på det statslige område.

...

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget om, at velfærdsministeren skal kunne fastsætte regler for kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud forventes i et vist omfang at indebære positive konsekvenser for erhvervslivet, idet fastsættelse af regler for beregning og afgivelse af kontrolbud vil medvirke til generelt at sikre konkurrencemæssig gennemsigtighed i de tilfælde, hvor kommuner eller regioner også selv ønsker at afgive bud på opgaver, der konkurrenceudsættes. Forslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.”

I de specielle bemærkninger til § 62 d i lovforslaget er bl.a. anført:

”Ad § 62 d, stk. 1

Forslaget er en udmøntning af aftale af 12. juni 2006 mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2007. Ifølge denne aftale er regeringen og KL enige om, at der bl.a. skal laves regler for beregning af kontrolbud i tilknytning til budget- og regnskabssystemet. ...

Forslaget indebærer, at velfærdsministeren bemyndiges til at fastsætte bindende regler for kommunernes beregning af kontrolbud, dvs. regler om kommunernes beregning af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave, vedkommende kommune beslutter at sende i udbud.

Reglerne finder anvendelse, uanset om det er kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget, et stående udvalg eller kommunens administration, der beslutter at sende opgaven i udbud. Reglerne finder endvidere anvendelse, uanset om kommunen selv har udført den opgave, kommunen har besluttet at sende i udbud, eller om opgavens udførelse har været overladt til andre, og uanset om beregningen af kontrolbudet finder sted før eller efter kommunens beslutning om at sende opgaven i udbud.

De regler, bemyndigelsen vil blive udnyttet til at fastsætte, vil tage udgangspunkt i de vejledende principper i »Vejledning om omkostningskalkulationer«, som fremgår af kapitel 9 i »Budget- og regnskabssystem for kommuner«.

Beregningen af kontrolbud skal ske med udgangspunkt i alle opgavens gennemsnitlige langsigtede indtægter og omkostninger. Dette inkluderer: Direkte omkostninger, dvs. de omkostninger, der direkte kan henføres til den pågældende aktivitet, som f.eks. løn, køb af materialer og tjenesteydelser, reparations- og vedligeholdelsesudgifter, husleje m.v., og kommunens indirekte omkostninger, dvs. de omkostninger, der ikke direkte kan henføres til den pågældende aktivitet, som f.eks. andel af fællesudgifter til lokaler, administration m.v. samt omkostninger knyttet til kapitalapparatet (afskrivning af anlægsaktiver og forrentning af drifts- og anlægskapital).

Den nærmere fastlæggelse af reglerne vil ske efter drøftelse i Arbejdsgruppen om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne, som består af repræsentanter for KL, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Velfærdsministeriet, der har formandskabet. Arbejdsgruppen, der blev nedsat af regeringen og KL i forbindelse med indgåelsen af økonomiaftalen for 2007, skal med udgangspunkt i en flerårig aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne komme med forslag på en række områder, herunder regler for beregning af kontrolbud.

Arbejdsgruppen har besluttet at bede Budget- og regnskabsudvalget, der har en særlig ekspertise på området, om at udarbejde et forslag til regler for beregning af kontrolbud. Budget- og regnskabsudvalget består af repræsentanter for KL, Danske Regioner, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Kommunernes Revision, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Velfærdsministeriet, der har formandskabet. Udvalgets opgave er i øvrigt at afgive indstillinger til velfærdsministeren vedrørende de justeringer i budget- og regnskabssystemet, som udvalget finder påkrævede eller ønskelige.

Herudover er det hensigten at fastsætte enkelte generelle regler ved kommunernes afgivelse af kontrolbud. Bl.a. skal det fremgå af en udbudsopgave, hvis der planlægges afgivet kontrolbud. Herudover vil det

blive fastlagt, at kontrolbud skal foretages på samme vilkår som ved afgivelse af eksterne bud og som specificeret i udbudsmaterialet. Endelig skal der sikres en personel adskillelse mellem udarbejdelsen af kontrolbud og vurderingen af de indkomne tilbud svarende til det, der efter § 10, stk. 6, i cirkulære nr. 159 af 17. december 2002 om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver gælder på det statslige område. Disse regler vil også blive fastlagt nærmere efter drøftelse i Budget- og regnskabsudvalget og i Arbejdsgruppen om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne.

Ad § 62 d, stk. 2

Efter bestemmelsen kan velfærdsministeren fastsætte regler om, at Klagenævnet for Udbud efter reglerne i lov om Klagenævnet for Udbud og forskrifter udstedt i medfør heraf kan behandle klager vedrørende kommunernes overtrædelse af de regler om beregningen af omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave og om afgivelsen af kontrolbud, der fastsættes i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1.

Bestemmelse herom forudsættes fastsat samtidig med de i den foreslåede § 62 d, stk. 1, nævnte regler.

Overholdelsen af de i medfør af den foreslåede § 62 d, stk. 1, fastsatte regler kan ikke efter lov om Klagenævnet for Udbud, jf. lov nr. 415 af 31. maj 2000 som senest ændret ved lov nr. 572 af 6. juni 2007, påses af nævnet. Klagenævnet kan efter de gældende regler, jf. lovens § 1, stk. 1, behandle klager over ordregivere for overtrædelse af fællesskabsretten vedrørende indgåelse af offentlige kontrakter og kontrakter inden for forsyningsvirksomhed, lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v. eller regler udstedt i medfør af denne lov, lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter eller andre regler, hvor der ved lov eller i henhold til lov er fastsat bestemmelse om klageadgang til Klagenævnet for Udbud.

Klagenævnet for Udbud vil som led i nævnets behandling af sager vedrørende ovennævnte regler, herunder i forbindelse med stillingtagen til, om en annullation af et udbud har været lovlig, i et vist omfang kunne inddrage spørgsmål om kontrolbud. Klagenævnet har dog ikke uden hjemmel hertil mulighed for at tage stilling til overholdelsen af særlige regler om beregning og afgivelse af kontrolbud.

Spørgsmålet om overholdelsen af de regler, der fastsættes efter den foreslåede § 62 d, stk. 1, kan imidlertid være af stor betydning i forbindelse med spørgsmål om overholdelsen af udbudsreglerne. På denne baggrund anses det for hensigtsmæssigt, at Klagenævnet for Udbud også

kan påse overholdelsen af reglerne om kommunernes beregning og afgivelse af kontrolbud.”

I bekendtgørelse nr. 607 af 24. juni 2008 om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud [kontrolbudsbekendtgørelsen], der er udstedt i medfør af kommunestyrelseslovens § 62 d og § 35 a i lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne m.v., står bl.a.:

”Kapitel 1. Anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse, når kommunen og regionen beregner omkostningerne ved kommunens egen udførelse af en opgave, som kommunen eller regionen beslutter at sende i udbud (kontrolbud).

Kapitel 2. Beregningen af kontrolbud

§ 2. Beregningen af omkostningerne ved kontrolbud skal omfatte de samlede langsigtede gennemsnitsindtægter og -omkostninger ved den udbudte opgave, jf. § 3.

§ 3. Beregningen af omkostningerne ved kontrolbud skal omfatte:

- 1) Alle de direkte omkostninger der er forbundet med opgavevaretagelsen, f.eks. løn, køb af materialer og tjenesteydelser, reparations- og vedligeholdelsesudgifter, husleje m.v.
- 2) Alle de indirekte omkostninger der er forbundet med opgavevaretagelsen, f.eks. lokale- og kontorudgifter, indirekte lønomkostninger, IT-udgifter, udgifter til ledelse, administration m.v., forsikringer, udviklingsomkostninger, beregnede tjenestemandspensioner, beregnede omkostninger til lovpligtige forsikringer, beregnede skadesomkostninger (selvforsikring), forrentning af driftskapital, forrentning og afskrivning af anlægskapital samt beregnede omkostninger for faciliteter i øvrigt, der er stillet til rådighed ved opgavevaretagelsen.

Stk. 2. Ved beregning af omkostninger i stk. 1 anvendes følgende principper:

- 1) Såfremt en omkostning er udelelig, fordeles den ved brug af en fordelingsnøgle, der dokumenteres.
- 2) Afskrivninger beregnes i overensstemmelse med reglerne i kapitel 8 i ”Budget- og regnskabssystem for kommuner” og kapitel 8 i ”Budget- og regnskabssystem for regioner”. Herudover skal afskrivninger være udtryk for de langsigtede afskrivninger.
- 3) Ved beregning af forrentning af drifts- og anlægskapital anvendes markedsrenten.
- 4) Beregningen af omkostninger til tjenestemandspensioner foretages med en procentsats af den pensionsgivende løn som anført i kapitel 4

i ”Budget- og regnskabssystem for kommuner” og som anført i kapitel 4 i ”Budget- og regnskabssystem for regioner”.

- 5) Såfremt opgaven, der sendes i udbud, er omfattet af lov om merværdiavgift, medtages moms ikke.
- 6) Såfremt opgaven, der sendes i udbud, ikke er omfattet af lov om merværdiavgift, medtages moms.

Kapitel 3. Afgivelse af kontrolbud

§ 4. Det skal fremgå af udbudsannoncen og udbudsmaterialet, hvis kommunen eller regionen foretager et kontrolbud.

Stk. 2. Kontrolbud skal afgives senest samtidigt med udløbet af fristen for aflevering af eksterne tilbud.

Stk. 3. Kontrolbud skal foretages på samme vilkår som eksterne bud og som specificeret i udbudsmaterialet.

Stk. 4. Vurderingen af de indkomne eksterne tilbud og kommunens henholdsvis regionens kontrolbud skal foretages således, at der ikke deltager nogen, der har medvirket ved udarbejdelsen af kontrolbuddet.”

§ 1 i den dagældende bekendtgørelse nr. 869 af 25. juni 2013 [nu bekendtgørelse nr. 1834 af 18. december 2015] om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er det bestemt, at økonomi- og indenrigsministeren [nu Social- og indenrigsministeren] i bilag 1 ”Budget og regnskabssystem for kommuner” til bekendtgørelsen fastsætter regler om kommunens budgetter m.v.

Kapitel 9.3 ”Vejledning om omkostningskalkulationer” til bekendtgørelsens bilag 1 er udarbejdet med henblik på at bidrage med praktiske anvisninger til udarbejdelsen af omkostningskalkulationer, herunder i forbindelse med opgørelsen af omkostninger, jf. bl.a. bekendtgørelse om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud.

Reglerne i kontrolbudsbekendtgørelsen er nærmere omtalt i vejledning nr. 32 af 24. juni 2008 om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud.

Klagenævnet udtaler:

Som anført i klagenævnets kendelse af 9. maj 2011, Falck Danmark A/S mod Brand og Redning Djursland, anvendes reglerne om beregning og afgivelse af kontrolbud, *når* en kommune eller region har besluttet at udbyde en opgave og har besluttet at afgive kontrolbud, jf. kommunestyrelseslovens

§ 62 d, stk. 1, og kontrolbudsbekendtgørelsens § 1. Reglerne regulerer derimod ikke spørgsmålet, *om* en kommune eller region har pligt til at udbyde en opgave, eller spørgsmålet om myndighedens adgang til at annullere et udbud eller en tilbudsindhentning. Et kontrolbud skal omfatte de *samlede langsigtede* gennemsnitsindtægter og -omkostninger ved den udbudte opgave, jf. bekendtgørelsens § 2. I bekendtgørelsens § 3 findes en række principper for beregningen af de langsigtede omkostninger. Det er endvidere fastsat, at et kontrolbud skal ”foretages på samme vilkår som eksterne bud og som specificeret i udbudsmaterialet”, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 3. For at sikre, at kontrolbuddet lever op til udbudsbetingelsernes krav til tilbudene, kan det derfor være nødvendigt at indregne en langsigtet omkostning, som myndigheden ellers ikke ville have afholdt. Som eksempler kan nævnes omkostninger til garantistillelse eller bod.

Af de grunde, som Dansk Byggeri har anført, og som sagen i øvrigt er forelagt, tager klagenævnet påstandene 1(a), 1(f), 1(g) og 1(h) til følge.

Ad påstand 2

Klagenævnet har kompetence til at påse, hvorvidt der er handlet i strid med kontrolbudsbekendtgørelsen.

En pligt til dokumentation af, hvorledes en ordregiver har forholdt sig med hensyn til udfærdigelsen af et kontrolbud, ses alene at fremgå af kontrolbudsbekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 1, (om fordelingsnøgle). En generel pligt til opbevaring som påstået må i givet fald eventuelt udledes af andre regelsæt.

Påstanden tages ikke til følge.

Det bemærkes i den sammenhæng, at en manglende dokumentation – uanset ovenstående – vil kunne komme en ordregivende myndighed til skade ved bedømmelsen af beviserne for, om kontrolbudsbekendtgørelsen er overtrådt.

Ad påstand 3

Klagenævnet har ikke kompetence til at påse, om der er handlet i strid med offentlighedsloven.

Klagenævnet anser påstanden som en – fornyet – aktindsigtsklage.

De omhandlede bilag C-F er genereret efter, at Dansk Byggeri trak sin klage over manglende aktindsigt tilbage. De indgår nu i sagen.

Påstanden tages derfor ikke til følge.

Om de øvrige påstande bemærkes, at klagenævnet kan afgøre en sag helt eller delvist, jf. lov om Klagenævnet for Udbud § 10, stk. 2. Retningsgivende for, hvornår klagenævnet anvender denne bestemmelse, vil ofte være, om de påstande, som klagenævnet tager stilling til, i sig selv er tilstrækkelige til, at en påstand om annullation af en tildelingsbeslutning skal tages til følge. De overtrædelser af kontrolbudsbekendtgørelsen, som er fastslået ad påstand 1(a), 1(f), 1(g) og 1(h), er fuldt tilstrækkelige til at fastslå, at Aabenraa Kommune har handlet i strid med kontrolbudsbekendtgørelsen. Klagenævnet tager derfor ikke stilling til påstand 1(b), 1(c), 1 (d) og 1(e).

Herefter bestemmes:

Ad påstand 1

Aabenraa Kommune har handlet i strid med bekendtgørelse nr. 607 af 24. juni 2008 om kommuners og regioners beregning og afgivelse af kontrolbud (kontrolbudsbekendtgørelsen) § 2, jf. § 3, ved

(a) at have udfyldt tilbudslisten uden at tage højde for de samlede langsigtede omkostninger ved den udbudte opgave, idet tilbudslisten alene er udfyldt ved træk fra kommunens database med historiske værdier på tilsvarende opgaver,

(f) at have beregnet de i tilbuddet anvendte enhedspriser ud fra en gennemsnitlig mandetimepris for hele driftsenheden, uden derved at tage højde for de forventede omkostninger, der er forbundet med den konkrete udbudte opgave og uden at sondre mellem direkte og indirekte omkostninger,

(g) at have beregnet de i tilbuddet anvendte enhedspriser ud fra en gennemsnitlig maskintimepris for hele driftsenheden for den pågældende type maskine, uden derved at tage højde for de forventede omkostninger, der er for-

bundet med den konkrete udbudte opgave, og uden at sondre mellem direkte og indirekte omkostninger,

(h) fejlagtigt at have fratrasket en post vedrørende maskinindtægt på 8.380.612 kr. ved beregningen af mandetimeprisen, jf. bilag 7, dokument nr. 20, hvorved mandetimeprisen sænkes uretmæssigt på grund af indtægt fra maskindriften.

Påstand 2 og 3 tages ikke til følge

Klagenævnet tager ikke stilling til påstand 1(b), 1(c), 1(d) og 1(e).

Aabenraa Kommune skal i sagsomkostninger til Dansk Byggeri betale 20.000 kr., der betales inden 14 dage efter modtagelsen af denne kendelse.

Klagegebyret tilbagebetales.

Kirsten Thorup

Genpartens rigtighed bekræftes.

Nancy Elbouridi
fuldmægtig